

Cuprins

Abrevieri.....	XIII
Capitolul I. Introducere în dreptul financiar	1
Secțiunea 1. Definiția dreptului financiar.....	1
Secțiunea a 2-a. Locul și importanța dreptului financiar în cadrul dreptului public.....	1
Secțiunea a 3-a. Relația dintre dreptul financiar și dreptul fiscal.....	2
Secțiunea a 4-a. Principiile dreptului financiar	2
Secțiunea a 5-a. Izvoarele dreptului financiar	4
Secțiunea a 6-a. Normele dreptului financiar.....	5
Secțiunea a 7-a. Raporturile de drept financiar	6
Secțiunea a 8-a. Mecanismul economico-financiar.....	8
Secțiunea a 9-a. Acumularea de capital.....	10
Secțiunea a 10-a. Banul public.....	11
Capitolul II. Finanțele publice și moneda.....	13
Secțiunea 1. Finanțele publice – categorie economico-juridică	13
§1. Noțiunea de finanțe publice	13
1.1. Teorii conturate în literatura de specialitate privind finanțele publice.....	14
1.1.1. Finanțele publice clasice.....	15
1.1.2. Finanțele publice moderne	15
1.1.3. Finanțele publice contemporane.....	16
1.2. Finanțele publice ca știință și disciplină juridică	16
§2. Conținutul economic, trăsăturile și funcțiile finanțelor publice.....	17
2.1. Conținutul economic al finanțelor publice.....	17
2.2. Trăsăturile finanțelor publice.....	18
2.3. Funcțiile finanțelor publice.....	19
2.3.1. Funcția de repartiție	19
2.3.2. Funcția de control.....	20
§3. Structura finanțelor publice	20
Secțiunea a 2-a. Repere istorice ale finanțelor publice românești	21
§1. Aspecte generale.....	21
1.1. Sursele de venituri ale statului.....	22
1.2. Organele fiscale și administrarea veniturilor statului	22
1.3. Regulamentele Organice.....	23
§2. Finanțele publice de la Unirea Principatelor până la Primul Război Mondial	24
2.1. Sistemul fiscal	24
2.2. Organizarea bugetară.....	24
2.3. Curtea de Conturi.....	25

§3. Finanțele publice între cele două războaie mondiale și în epoca contemporană	25
3.1. Sistemul fiscal	25
3.2. Procedura bugetară	26
Secțiunea a 3-a. Moneda și instrumentele monetare	26
§1. Moneda și funcțiile ei	26
1.1. Noțiuni	26
1.2. Funcțiile monedei	27
1.3. Relația bani – monedă	28
§2. Principalele ipoteze asupra momentului apariției monedei	29
2.1. Ipoteza economică	29
2.2. Ipoteza apariției monedei ca etalon de valoare	30
2.3. Ipoteza religioasă	31
2.4. Ipoteza socială	32
2.5. Ipoteza patrimonială	33
§3. Geneza social-economică a monedei	34
§4. Categoriile de monede existente în circulația monetară	38
4.1. Principalele categorii de monede	38
4.2. Monede internaționale – DST și ECU	40
§5. Crearea sistemului bănesc al leului	43
5.1. Repere de istorie monetară anterioară apariției monedei naționale	43
5.1.1. Antichitatea	43
5.1.2. Bănăriile statelor feudale românești	45
5.1.3. Ocrotirea juridică a monedei în legiuirile românești	47
5.2. Necesitatea social-economică și istorică a monedei naționale	48
5.3. Legea pentru înființarea unui nou sistem monetar și pentru fabricarea monedelor naționale	49
5.4. Evoluția unității monetare a leului	50
§6. Noțiunea și formele circulației monetare	52
§7. Stabilitatea și echilibrul monetar	53
7.1. Puterea de cumpărare a banilor	53
7.2. Stabilitatea monetară	54
7.3. Devalorizarea monetară	56
§8. Inflația monetară	57
8.1. Noțiunea de inflație monetară	57
8.2. Formele de manifestare a inflației	58

**Capitolul III. Organele statului cu atribuții și răspunderi
în domeniul finanțelor publice** 61

Capitolul IV. Conceptul de sistem bugetar	70
Secțiunea 1. Noțiuni introductive	70
Secțiunea a 2-a. Apariția și dezvoltarea bugetului statului român	71
Secțiunea a 3-a. Definiția și importanța sistemului bugetar	75
Secțiunea a 4-a. Natura juridică a sistemului bugetar	78
Secțiunea a 5-a. Conținutul sistemului bugetar	79

§1. Veniturile publice	79
§2. Cheltuielile publice	81
Secțiunea a 6-a. Părțile sistemului bugetar	84
Secțiunea a 7-a. Sistemul bugetar al Uniunii Europene	86
Secțiunea a 8-a. Politica de coeziune a Uniunii Europene 2014-2020	88
Capitolul V. Activitatea bugetară a statului român. Procedura bugetară	91
Secțiunea 1. Noțiunea de procedură bugetară	91
Secțiunea a 2-a. Principiile procedurii bugetare	91
§1. Universalitatea bugetară	92
§2. Echilibrarea bugetului	93
§3. Specializarea bugetară	93
§4. Realitatea bugetară	94
§5. Unitatea bugetară	94
§6. Neafectarea veniturilor bugetare	95
§7. Anualitatea bugetară	95
§8. Unitatea monetară	97
§9. Publicitatea bugetului	97
Secțiunea a 3-a. Elaborarea proiectului sistemului bugetar	97
§1. Elaborarea proiectului bugetului de stat	98
§2. Elaborarea proiectului bugetului asigurărilor sociale de stat	99
§3. Elaborarea proiectelor bugetelor locale	100
3.1. Repartizarea veniturilor și cheltuielilor bugetare între organele centrale și locale de stat	101
3.2. Factorii care contribuie la creșterea cheltuielilor finanțate din bugetele unităților locale	101
3.3. Modificări în structura veniturilor bugetelor locale	102
3.4. Particularități ale întocmirii, aprobării și executării bugetelor locale	102
3.5. Reglementarea actuală a elaborării bugetelor locale în România	103
Secțiunea a 4-a. Aprobarea sistemului bugetar	105
§1. Aprobarea bugetului de stat	106
§2. Aprobarea bugetului asigurărilor sociale de stat	106
§3. Aprobarea bugetelor locale	106
§4. Cuprinsul legilor bugetare anuale	106
Secțiunea a 5-a. Execuția bugetelor	107
§1. Repartizarea pe trimestre a veniturilor și cheltuielilor	107
§2. Execuția de casă bugetară	109
§3. Procedura realizării veniturilor bugetare	109
§4. Procedura efectuării cheltuielilor bugetare	111
Secțiunea a 6-a. Modificarea destinației creditelor bugetare	115
§1. Virările de credite bugetare	115
§2. Transferarea creditelor bugetare	116
§3. Suplimentarea creditelor bugetare	116
§4. Anticiparea creditelor bugetare	117
§5. Blocarea creditelor bugetare	117

§6. Anularea creditelor bugetare.....	118
Secțiunea a 7-a. Procedura încheierii execuției bugetare	119
§1. Elaborarea și aprobarea contului general anual de execuție	119
Secțiunea a 8-a. Controlul execuției bugetare	120
Capitolul VI. Veniturile publice	122
Secțiunea 1. Introducere.....	122
Secțiunea a 2-a. Veniturile ordinare	122
§1. Impozitele	122
§2. Taxele	124
§3. Principalele impozite datorate bugetului de stat	125
3.1. Impozitul pe venit.....	126
3.1.1. Cotele de impozitare	130
3.2. Taxa pe valoarea adăugată.....	130
3.3. Accizele	130
3.4. Taxele vamale.....	131
§4. Principalele impozite și taxe datorate bugetelor locale.....	131
§5. Contribuțiile sociale.....	135
5.1. Contribuția de asigurări sociale	135
5.2. Contribuția de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale.....	138
§6. Contribuțiile la fondurile speciale extrabugetare.....	139
6.1. Contribuția la Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate	139
6.2. Contribuții la bugetul asigurărilor de șomaj	140
Secțiunea a 3-a. Veniturile extraordinare	142
§1. Împrumuturi acordate din disponibilitățile Trezoreriei Statului	142
§2. Împrumuturi temporare în condițiile art. 69 din Legea nr. 500/2002 și art. 72 din Legea nr. 273/2006.....	143
§3. Datoria publică.....	144
§4. Datoria publică guvernamentală	144
4.1. Împrumuturile de stat.....	145
4.2. Titlurile de stat.....	196
4.3. Garanțiile guvernamentale.....	197
4.4. Administrarea datoriei publice guvernamentale	202
§5. Datoria publică locală	205
5.1. Introducere.....	205
5.2. Împrumuturile publice locale și împrumuturile garantate de autoritățile administrației publice locale.....	206
Capitolul VII. Sistemul cheltuielilor publice	212
Secțiunea 1. Noțiunea, rolul și clasificarea cheltuielilor publice	212
§1. Noțiunea de cheltuieți publice	212
§2. Rolul cheltuielilor publice	213
§3. Clasificarea cheltuielilor publice	214
Secțiunea a 2-a. Structura cheltuielilor publice.....	216

§1. Cheltuieli publice în domeniul social	217
1.1. Cheltuieli publice pentru învățământ. Investiția în „capital uman”	218
1.2. Cheltuieli publice pentru sănătate.....	221
1.3. Cheltuielile publice pentru asigurările sociale.....	224
§2. Cheltuieli pentru cercetare-dezvoltare	235
§3. Cheltuieli militare	240
§4. Cheltuielile bugetare pentru funcționarea aparatului de stat.....	244
§5. Cheltuieli publice pentru acțiuni economice.....	245
5.1. Cheltuieli bugetare pentru funcționarea sectorului de stat.....	246
Secțiunea a 3-a. Achizițiile publice.....	246
§1. Reglementarea aplicabilă.....	247
§2. Achizițiile publice.....	248
§3. Definiția contractului de achiziție publică	249
§4. Tipuri de contracte de achiziție publică.....	249
§5. Autorități contractante	250
§6. Domeniu de aplicare. Excepții.....	251
§7. Proceduri de atribuire a contractului de achiziție publică.....	252
7.1. Licitația deschisă	253
7.2. Licitația restrânsă.....	254
7.3. Negocierea competitivă	254
7.4. Dialogul competitiv	255
7.5. Parteneriatul pentru inovare.....	256
7.6. Negocierea fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare	257
7.7. Concursul de soluții	258
7.8. Procedura de atribuire aplicabilă în cazul serviciilor sociale și al altor servicii specifice	258
7.9. Procedura simplificată	259
7.10. Achiziția directă.....	259
§8. Estimarea valorii contractului de achiziție publică.....	260
§9. Impărțirea pe loturi	260
§10. Reguli generale de participare	260
10.1. Impedimente la participare și cazuri de excludere.....	261
10.2. Limitarea participării	262
10.3. Reguli de evitare a conflictului de interese.....	263
§11. Documentația de atribuire a contractului de achiziție publică	264
§12. Reguli de publicitate	264
§13. Comunicarea și transmiterea datelor în cadrul procedurilor de atribuire.....	265
§14. Modalități specifice de atribuire a contractului de achiziție publică.....	265
14.1. Acordul-cadru	265
14.2. Sistemul de achiziție dinamic	266
14.3. Licitația electronică.....	266
§15. Elaborarea ofertei. Ofertele alternative.....	267
§16. Criterii de calificare a candidaților/ofertașilor	267

§17. Criteriile de atribuire.....	269
§18. Finalizarea procedurii de atribuire.....	270
§19. Dosarul de achiziție publică și raportul procedurii	271
§20. Garanția de participare.....	271
§21. Garanția de bună execuție.....	272
§22. Subcontractarea contractului.....	272
§23. Modificarea contractului.....	273
§24. Cazuri speciale de încetare	273
§25. Remediile și căile de atac în materie de atribuire a contractelor.....	274
Capitolul VIII. Controlul financiar.....	277
Secțiunea 1. Noțiunea, rolul, funcțiile și obiectul controlului financiar.....	277
Secțiunea a 2-a. Reglementarea și formele controlului financiar al execuției bugetare	279
Secțiunea a 3-a. Controlul financiar preventiv	281
§1. Controlul financiar preventiv propriu	284
1.1. Organizarea controlului financiar preventiv propriu	284
1.2. Persoanele care exercită controlul financiar preventiv	284
1.3. Exercițarea controlului financiar preventiv propriu.....	287
1.3.1. Procedura de control	287
1.3.2. Refuzul de viză	288
§2. Controlul financiar preventiv delegat	289
2.1. Organizarea controlului financiar preventiv delegat.....	289
2.2. Persoanele care exercită controlul financiar preventiv delegat.....	289
2.3. Exercițarea controlului financiar preventiv delegat.....	290
2.3.1. Refuzul de viză al controlorului delegat	292
2.3.2. Efectuarea operațiunilor refuzate la viză de către controlul financiar preventiv propriu sau de către controlul financiar preventiv delegat	292
§3. Raportul național anual privind controlul preventiv	293
Secțiunea a 4-a. Controlul intern.....	294
Secțiunea a 5-a. Auditul public intern	297
§1. Definiție	297
§2. Tipuri de audit.....	297
§3. Sfera auditului public intern	297
§4. Obiectivele auditului public intern	297
§5. Organizarea auditului public intern în România	298
5.1. Comitetul pentru Audit Public Intern (CAPI).....	298
5.2. Unitatea Centrală de Armonizare pentru Auditul Public Intern (UCAAPI)	299
5.3. Compartimentele de audit public intern din entitățile publice.....	300
5.3.1. Organizarea și conducerea compartimentului de audit public intern.....	300
5.3.2. Obiectivele compartimentului de audit public intern	300
5.3.3. Atribuțiile compartimentului de audit public intern.....	301
5.3.4. Auditorii interni.....	302
5.4. Desfășurarea auditului public intern	304

Secțiunea a 6-a. Curtea de Conturi.....	306
§1. Organizarea și funcționarea Curții de Conturi. Considerații generale	306
1.1. Principii de funcționare	308
1.2. Funcțiile Curții de Conturi.....	308
1.3. Numirea și statutul personalului	309
1.4. Structura Curții de Conturi și atribuțiile membrilor acesteia.....	311
1.5. Abateri și sancțiuni	316
§2. Atribuțiile de control ale Curții de Conturi. Considerații generale.....	317
2.1. Controlul financiar ulterior	319
2.2. Activitatea Curții	322
§3. Atribuțiile jurisdicționale ale Curții de Conturi	323
§4. Atribuții de raportare și avizare ale Curții de Conturi	324
4.1. Rapoartele Curții de Conturi.....	324
4.2. Atribuții de avizare ale Curții de Conturi	326
4.3. Alte competențe ale Curții de Conturi	326
Secțiunea a 7-a. Curtea de Conturi Europeană.....	327

Capitolul IX. Răspunderea juridică în domeniul financiar 330

Secțiunea 1. Răspunderea juridică – parte integrantă a răspunderii sociale.....	330
Secțiunea a 2-a. Noțiunea răspunderii juridice.....	331
Secțiunea a 3-a. Funcțiile răspunderii juridice	333
Secțiunea a 4-a. Răspunderea penală	333
§1. Infracțiuni în materia finanțelor publice	333
1.1. Infracțiuni săvârșite în legătură cu modul de efectuare a cheltuielilor publice	333
1.2. Infracțiuni săvârșite în legătură cu datoria publică locală	334
1.3. Infracțiuni care pot fi săvârșite de persoane având ca atribuții de serviciu gestiunea patrimoniului public sau cheltuirea banului public	334
1.3.1. Abuzul de încredere.....	334
1.3.2. Gestiunea frauduloasă.....	334
1.3.3. Delapidarea.....	334
1.3.4. Deturnarea de fonduri	335
§2. Infracțiuni în materia asigurărilor sociale	335
Secțiunea a 5-a. Răspunderea contravențională	336
§1. Contravenții în materia finanțelor publice	336
1.1. Contravenții săvârșite în legătură cu modul de efectuare a cheltuielilor publice	336
1.2. Contravenții săvârșite în legătură cu realizarea sau administrarea veniturilor publice și patrimoniului statului sau unităților administrativ-teritoriale	338
1.3. Contravenții săvârșite în legătură cu datoria publică.....	338
§2. Contravenții în materia raporturilor juridice de trezorerie.....	338
§3. Contravenții în materie contabilă.....	339
§4. Contravenții în materia asigurărilor sociale.....	340

Capitolul X. Moneda unică europeană	344
Secțiunea 1. Etapele constituirii și funcționării Uniunii Europene	344
§1. Scurt istoric al Uniunii Economice și Monetare	344
§2. Uniunea Europeană – formă avansată de integrare economică europeană	350
Secțiunea a 2-a. Premisele adoptării monedei unice europene în lumina Tratatului de la Maastricht.....	358
§1. Geneza și elementele de bază ale Tratatului	358
§2. Uniunea Economică și Monetară.....	362
§3. Principalele elemente ale Uniunii Economice și Monetare	364
3.1. Autoritatea monetară unică.....	364
3.2. Moneda comună	365
3.3. Finanțe publice sănătoase și disciplină bugetară strictă.....	365
3.4. Criteriile monetare de convergență.....	367
3.4.1. Rata inflației.....	367
3.4.2. Dobânda pe termen lung	367
3.4.3. Rata de schimb	367
3.5. Criteriile bugetare de convergență.....	368
3.5.1. Deficite și datorie	368
3.5.2. Fără „dominație” („drept seniorial”)	369
3.6. Critica criteriilor de convergență	369
3.6.1. Criterii monetare	369
3.6.2. Criterii bugetare	370
Secțiunea a 3-a. Euro – moneda unică europeană	374
§1. Conceptul și semnificația monedei euro	374
§2. Principalele avantaje economice ale monedei unice europene	379
2.1. Obiectivele economice ale monedei unice europene	382
§3. Costurile și riscurile introducerii monedei unice	385
§4. Sistemul European al Băncilor Centrale – (SEBC) baza politicii monetare a UE	390
4.1. Obiectivele și sarcinile Sistemului European al Băncilor Centrale. Organizarea Sistemului European al Băncilor Centrale	390
4.2. Banca Centrală Europeană (BCE)	391
4.2.1. Consiliul Guvernatorilor	391
4.2.2. Comitetul director	392
4.2.3. Funcții monetare și operațiuni desfășurate de Banca Centrală Europeană.....	392
Secțiunea a 4-a. Efectele monedei unice europene asupra economiei mondiale.....	396
§1. Factorii specifici care determină puterea economică și politică a monedei unice, euro	396
§2. Factorii specifici care determină stabilitatea monedei unice (euro).....	402
§3. Perspectivele Eurozonei într-o economie mondială.....	406
Bibliografie selectivă.....	411
Index alfabetic.....	415